

Pohjois- Savon hyvinvointialueen tukisäätiön perustaminen

Omohjao 21.03.2025 § 27
4919/00.01.00/2024

Valmistelija(t)	Valmistelija: Juha Töyräs, Tutkimus- ja innovaatiojohtaja puh. 044 717 4444, juha.toyras(at)pshyvinvointialue.fi, Anssi Kailaanmäki, Tutkimuspäällikkö puh. 044 7174900, anssi.kailaanmaki(at)pshyvinvointialue.fi, Kirsi Luoto, Erityisasiantuntija puh. 044 7172102, kirsi.luoto(at)pshyvinvointialue.fi
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Merkitään pöytäkirjaan, että Kirsi Luoto oli läsnä klo 9.05-9.21.
Esittelijä	Erityisasiantuntija, rahoitus ja omistajaohjaus
Päätösehdotus	<p>Omistajaohjaus- ja valvontajaosto merkitsee Pohjois-Savon hyvinvointialueen tukisäätiön perustamisen ja siihen liittyvät toimenpiteet tiedoksi ja esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Pohjois-Savon tukisäätiön perustamisen ja perustamiseen tarvittavan 50 000 € peruspääoman osoittamisen Pohjois-Savon hyvinvointialueen vuoden 2025 investointimäärärahasta,2. hyvinvointialueen johtajan tai tämän määräämän henkilön jatkamaan tukisäätiön valmistelua ja hankkimaan valmistelun kuluessa ennakkoratkaisut ja mahdolliset lausunnot verottajalta, Patentti- ja rekisterihallitukselta sekä muilta tarpeellisilta tahoilta,3. liitteenä olevan perustamiskirja- ja sääntöluonnoksen,4. hyvinvointialueen johtajan allekirjoittamaan perustamiskirjan sen hyväksymisen jälkeen,5. hyvinvointialueen johtajan tai tämän määräämän henkilön tekemään sääntöihin välttämättömiä muutoksia, jos hankittavat ennakkoratkaisut tai muut valmistelun kuluessa esille tulevat seikat sitä edellyttävät kuitenkin niin, että uuden säätiön tarkoitus ja toimintamuodot eivät olennaisella tavalla muutu,6. hyvinvointialueen luovuttamaan tukisäätiölle hallussaan olevat lahjoitusvarat7. hyvinvointialueen varautumaan erilliseen rahoitukseen vuosina 2026 - 2027 tukisäätiön vuosittaisten kokonaiskustannusten kattamiseen, esimerkiksi asiamiehen tai toimitusjohtajan palkkakustannuksiin. Vuosittaiset kokonaiskustannukset ovat arviolta

137.500 euroa. Viimeistään vuodesta 2028 alkaen säätiön oma varainhankinta kattaa säätiön toiminnasta aiheutuvat kulut.

Ennakkovaikutusten arviointi

Pohjois-Savon tukisäätiön perustamisella tavoitellaan merkittävää vaikutusta hyvinvointialueen toiminnan tukemiseen.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö § 32

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:

- Pohjois-Savon hyvinvointialueen tukisäätiö, ehdotus
- Pohjois-Savon hyvinvointialueen tukisäätiön ennakkovaikutusten arviointi
- Perustamiskirja, luonnos
- Säännöt, luonnos

Säätiöiden toiminta on tunnustettu erittäin tehokkaaksi tukimuodoksi organisaatioiden taloudelliselle toiminnalle. Tällä hetkellä Pohjois-Savon hyvinvointialueen lahjoitusten hankinta ei ole aktiivista, standardoitua tai keskitettyä. Lahjoittajien verkosto on hajanainen, lahjoitukset sattumanvaraisia ja lahjoitusvarojen käyttö osana toiminnan resursseja on hajanaista.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen tytäryhteisönä toimiva KYS tutkimussäätiö voi sääntöjensä mukaan myöntää apurahoja vain tieteelliseen tutkimukseen KYSin sairaalan henkilöstölle. Lisäksi säätiön toiminta on erittäin pientä. KYS tutkimussäätiön sääntömuutos kattamaan koko Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan tukemista ei ole mahdollinen (Patentti- ja rekisterihallituksen ohjaus).

Hyvinvointialueiden toimintaa suoraan tukevia säätiöitä on olemassa Pirhalla (TAYS tukisäätiö), Varhalla (TYKS tukisäätiö), Keski-Suomessa (Sairaala Novan säätiö) ja Pohteella (Terttu, Pohjois-Suomen terveydenhuollon tukisäätiö). Lisäksi HUS alueella toimii Uuden lastensairaalan tukisäätiö.

Perustettavan Pohjois-Savon tukisäätiö sr:n avulla saatavien lahjoitusten määrää lisätään merkittävästi ammattimaisen ja systemaattisen lahjoitusten hankinnan kautta, mahdollistaen hyvinvointialueen saamat lahjoitukset merkittävänä tulonlähteenä. Saatavien lahjoitusten käyttöä tehostetaan ja ne käytetään osana hyvinvointialueen toimintaa ja sen kehittämistä. Lahjoitusten hallinnoinnin keskittäminen tukisäätiön kautta myös vapauttaa resursseja hyvinvointialueelta. Lisäksi tukisäätiön perustaminen lisää Pohjois-Savon hyvinvointialueen positiivista näkyvyyttä.

Perustettavan Pohjois-Savon tukisäätiö sr:n toiminta-ajatus on tukea ja kehittää Pohjois-Savon hyvinvointialueen toimintaa potilaiden, asiakkaiden ja henkilökunnan parhaaksi. Tukisäätiön tarkoituksena on esimerkiksi Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan ja resurssien tukeminen, henkilöstön osaamisen ja asiantuntijuuden kehittäminen, potilaiden ja asiakkaiden viihtyvyyden lisääminen, tieteellisen tutkimuksen ja opetuksen tukeminen ja laite- ja muut hankinnat. Tukisäätiön varainhankintaa toteutettaisiin mm. järjestettävissä tapahtumissa, yritysvierailuilla, henkilökohtaisilla yhteydenotoilla, aktiivisen pr-toiminnan kautta, viestinnällä ja rahankeräyksillä.

Pohjois-Savon tukisäätiö sr:n perustamisella tavoitellaan merkittävää vaikutusta hyvinvointialueen toiminnan tukemiseen.

Säätiölain (487/2015) mukaan perustettavalla säätiöllä on oltava hyödyllinen tarkoitus ja säätiö tukee tai harjoittaa tarkoitusta edistävää toimintaa. Säätiön toiminta rahoitetaan pääomalla, toiminnan tuotoilla ja muulla rahoituksella. Säätiöllä tulee olla säännöt, jossa määritellään säätiön tarkoitus ja toimintamuodot. Säätiö on perustajastaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä. Perustettavalla säätiöllä on oltava peruspääoma, joka on vähintään 50 000 euroa. Säätiön varainhoidon on oltava suunnitelmallista ja varainhoitoon kuuluu säätiön toimintaan käytettävien varojen hoitamisen lisäksi säätiön sijoitustoiminta. Säätiöllä on oltava hallitus, joka huolehtii säätiön hallinnosta ja siitä, että säätiön toiminta järjestetään asianmukaisesti tarkoituksen toteutumiseksi (hallituksen yleistoimivalta). Säätiö hankkii toimintaansa tarvittavat luvat ja rekisteröinnit (mm. rahankeräyslupa).

Käytännön edellytykset Pohjois-Savon tukisäätiö sr:n perustamiselle on alkuvarainhankinnan mahdollistaminen (peruspääoma ja toiminnan aloituskustannukset), minkä edellytys on riittävät resurssit ja henkilöstö varainhankintaan mahdollistamiseksi. Säätiön selvityshenkilön (hankepääällikkö) palkkaukseen vuonna 2025 voidaan käyttää Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosina 2023 – 2025 saamaa Tutkimus, kehitys, innovaatiotoiminta ja opetus -projekteille osoitettua valtioavustusta. Lisäksi tukisäätiön ensimmäisen hallituksen ja tilintarkastajien valinnan tekemisestä tulee olla päätös. Valittu hallitus huolehtii tukisäätiön toiminnan aloittamisesta ja rekisteröinnistä.

Pohjois-Savon hyvinvointialue ja sen ylläpitämä Kuopion yliopistollinen sairaala ovat kuluneiden vuosikymmenten aikana saaneet merkittävän pääoman esimerkiksi testamenttilahjoituksina ja muina lahjoituksina yksityishenkilöiltä ja tukiyhdistyksiltä. Lahjoitukset ovat olleet rahalahjoja tai muuta irtainta tai kiinteää omaisuutta.

Tällä hetkellä lahjoituksia hallinnoidaan keskitetysti keskushallinnon kautta. Lahjoitusvarojen käytöstä päättää ja rahojen käytön

hallinnointia sekä lahjoitusmääräysten seurantaan tekee hallintohenkilökunta omien toimien ohella. Nykyisten lahjoitusvarojen luovuttaminen perustettavalle tukisäätiölle on edellytys tukisäätiön toiminnan alkuun saattamiselle. Lähtökohtaisesti hyvinvointialue luovuttaa perustettavalle tukisäätiölle kaikki 31.12.2024 hallussa olleet ja sen jälkeen annetut muut mahdolliset lahjoitusvarat, mikäli siirrolle ei ole yksittäisiin lahjoituksiin liittyvää oikeudellista estettä. Mahdolliset oikeudelliset esteet kartoitetaan lahjoituskohtaisesti. Käytännön kannalta on tarkoituksenmukaista, että hyvinvointialueen valtuusto valtuuttaa hallituksen luovuttamaan hyvinvointialueen hallussa olevista lahjoitusvaroista siirrettävissä olevan rahamäärän tukisäätiön toimintaa varten ennen tukisäätiön rekisteröimistä. Kun lahjoitusvarojen luovuttaminen tehdään hyvinvointialueen ja perustettavan Pohjois-Savon tukisäätiön välillä, yksilöidään luovutettavat varat esimerkiksi lahjakirjalla.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen konsernissa toimii tällä hetkellä Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö. Pohjois-Savon tukisäätiön perustamisen jälkeen selvitetään mahdollisuuksia yhdistää Pohjois-Savon tukisäätiön ja KYS tutkimussäätiön toiminta.